

kiesrecht en daarmee werd de vrouw in veler oogen althans mondig.

Het is misschien niet onaardig onzen lezeressen eens te laten zien hoe een Javaansch vorst, anno 1735, over de vrouw dacht.

Men kan dit lezen in onderstaande proclamatie, die ik vond in de nagelaten papieren en brieven van wijlen zendeling Wijnveldt, die gearbeid heeft onder de expeditie-troepen op Lombok en onder de Javaansche dwangarbeiders te Sawah-Loento.

Hij vertaalde deze proclamatie uit het Javaansch en ik laat die hier in haar geheel volgen:

„Ik, Soesochoenan-Pakoe-Boewana IV, schrijf den 18den op Zondag-Pon, van het jaar Dal, Ao. 1735, juist de 8e monjo, de windoe Santjala, de woekoe Soengsoengkang lagi Tompa.

Schrijf deze mijne woorden aan de vrouwen, dochteren der wereld: Mijne kinderen, leeft hiernaar, opdat gij waardig uwen man moogt dienen. Als gij hem niet eert zult gij zondigen en hierna maals moeten rusten op duizendpooten en schorpioenen.

Zie slechts uw hand aan en ge zult wijsheid bekomen.

1o. *de duim* (djempol) stelt het hart voor. Dat hart zij zacht, malsch, poezelig, mollig als empol (d. i. het zachte vleeschachtige gedeelte van een jonge kokosnoot — de Z.).

Als de man het een of ander verlangt, zal het hart der vrouw gewillig, zacht als empol zijn.

2o. *de wijsvinger* geeft te kennen, dat als de man het een of ander aanwijst, raad of voorschrift geeft, zal zij niet onwillig zijn maar zijn wil volbrengen en opvolgen.

3o. *de middelvinger*. Hij wijst aan hoe de man steeds de meerdere zal zijn.

4o. *de ringvinger* duidt aan hoe het gelaat en spreken der vrouw steeds manís is, dat is vriendelijk, lief, aangenaam zal zijn; als de man iets van haar verlangt, zal zij niet norsch, barsch tot hem spreken, of haar gelaat mismaken door stuursheid of grimmigheid. Dit is niet aangenaam te zien.

Zelfs al is het hart verstoord en gramstorig, zal zij zulks niet laten blijken voor den man, maar die drift van zich doen en een helder, onschuldig gelaat toonen.

5o. *de pink*, van welke de beteekenis is: ijver, handigheid, vlugheid.

De vrouw zij ijverig en terstond bereid haren man te dienen, gezwind en vlug in alle opzichten; maar, met zachtaardigheid, niet gejaagd of met geweldmakerij of te driftig het werk verrichten, zoodat 't verkeerd uitvallen moet; of de kleeren opgeschort om zich gemakkelijk te kunnen roeren en ze niet

morsig te maken; dat is niet de goede ijver, daar die uit drift en knorrigheid geboren wordt.

Daarom: den man te dienen is voor de vrouw als 't gemakkelijk valt, ook zeer gemakkelijk; maar als 't moeilijk valt, ook zeer moeilijk.

Zegt niet na mijn dood: „Nu behoeft dat niet meer.” Tusschen den ouden tijd en tegenwoordig is geen verschil. Wat nu goed is, is later ook goed. Wat ik — grijze koning — u leer, moet door de dochteren der wereld van alle tijden ter harte genomen worden — *stel daarom orde op dat hart*, want het is de koning des lichaams, o vrouwen! Gij *zijt* iets, *bezit* iets, *kunt* iets, *alléén* door uw heer en man te dienen.

Hiermee eindig ik heden mijn onderwijs aan mijne dochters.

Wie niet hiernaar handelt, zal mijn toorn te dragen hebben.”

Zoo luidt de proclamatie van den grijzen koning Pakoe. Als hij eens kon zien de positie van de vrouw in onze hedendaagsche maatschappij, zou hij, dunkt mij, vreemde oogen opzetten.

P. DE ZEEUW J.Gzn.

JONGE VROUWEN ORGANISATIE

Onder de vereenigingen, die deel uitmaken van de Federatie, waarover ik onlangs in M. L. schreef, behoort ook de „Jonge Vrouwen Organisatie”.

Daar deze jonge vereeniging waarschijnlijk bij de lezeressen nog weinig bekend is, wil ik over haar ditmaal een en ander vertellen.

De J. V. O. is ontstaan, gegroeid zou men kunnen zeggen, uit de zomerkampen, welke eigenlijk van Engelsch origine zijn. Toen in 1904 de leden van de N. C. S. V., die in Liverpool ter conferentie waren, daar met de zomerkampen kennis maakten, dachten zij dadelijk: „Zooiets moeten we in Nederland ook hebben.” Dat deze gedachte uitgevoerd kon worden, is voor een zeer groot deel te danken geweest aan Mej. Van Beeck Calkoen, die dezen arbeid met haar geld en gaven steunde. Aanvankelijk had de N. C. S. V. de leiding; wel legde men het er toen reeds op aan, uit de deelneemsters leidsters, de zoogenaamde officieren, te vormen. De beweging breidde zich echter zoo uit, en het aantal deelneemsters werd zoo groot, dat het in 1909 tot een splitsing kwam. De N. C. S. V. bleef werken onder degenen, die studie aan de Universiteiten tot haar doel stelden, en de vereeniging tot organisatie

van zomerkampen nam die leerlingen van H. B. S. en Gymnasia onder hun hoede, wier latere bestemming in een andere richting lag.

't Feit deed zich toen echter voor dat juist die meisjes, wanneer ze zoo'n achttien jaar geworden waren, een organisatie misten, waarin ze zichzelf en elkaar verder konden ontwikkelen. Het Jonge Vrouwengilde is voor meisjes uit de hoogste standen; bij een studentenvereniging konden ze evenmin terecht en het waren ook niet die meisjes, die zich in den Bond van Meisjesvereniging op Ger. grondslag konden thuis voelen, eenvoudig omdat velen van haar niet op dien grondslag stonden. Nu waren er ook wel kampen voor ouderen, van 18 tot 24 jaar, maar ten eerste gaf zoo'n week van samen-zijn, hoe gezellig en vormend ook, niet al wat men begeerde, en verder gevoelde men ook daar, dat men de leeftijd begon te krijgen, waarop men eenigszins rijp werd voor zelfregeering.

Natuurlijk moest er leiding zijn; de J. V. O. heeft dan ook, evengoed als de B. v. M. op Ger. grondslag haar commissie van advies, maar het eigenlijke werk wordt door de meisjes zelve verricht. Evenals anderen van haar leeftijd voelden ze, dat onze moeilijke tijd, waarin zoo vele en zoo velerlei vraagstukken aan de orde komen, van onze meisjes meerdere kennis van en bezinning op die vraagstukken eischt. En ik kan het niet anders dan een gelukkig verschijnsel vinden, wanneer men zich bij dat onderzoek wil laten leiden door de eeuwige waarheden, zooals ons die in den Bijbel geopenbaard zijn; en wanneer men ook bij anderen, die wellicht in een verschillende levenssfeer zijn opgegroeid, wil trachten op te wekken de behoefte aan contact met de eeuwige dingen.

Dit alles had ten slotte dit tot gevolg, dat de J. V. O. werd opgericht, welke gevestigd is te 's-Gravenhage.

Artikel 1 der Statuten stelt, behalve de naam der vereniging, als haar doel het volgende vast: De J. V. O. stelt zich als vereniging ten doel hare leden te helpen in hun streven te komen tot een leven in dienst van God, zooals wij Hem kennen in Christus Jezus.

Dit doel tracht ze, volgens art. 2, te bereiken door *a.* Bijbelstudie, cursussen en lezingen; *b.* het houden van conferenties; *c.* andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

De Bijbelbesprekingen nemen op de afdelingen de meeste tijd in beslag. Er zijn echter ook sociale-n, naar ik meen, één Zendings-studiekring.

Artikel 3 bepaalt, dat lid kunnen zijn vrouwen vanaf 18 jaar, die met het in artikel 1 omschreven doel der vereniging instemmen.

Om lid te kunnen worden moet men een confe-

rentie hebben meegemaakt of met de J. V. O. in aanraking zijn gekomen op een wijze, waar men in de gelegenheid is geweest de sfeer der vereniging te leeren kennen bijv. door een jaar volgen van een studiekering of op een andere, door 't bestuur goed gekeurde wijze.

De zomerconferentie wordt dit jaar gehouden van 2 tot 8 Augustus op het Mosterdveen bij Nunspeet. Wellicht zullen we een volgend jaar wel eerder in staat zijn onze lezeressen, die hierin belang mochten stellen, met de gelegenheid tot aanmelding in kennis te brengen. Wie in of in de nabijheid van Amsterdam, Utrecht, Den Haag of Rotterdam woont, en lust gevoelt zich met de J. V. O. in verbinding te stellen, vindt daartoe gelegenheid, wijl er in die plaatsen afdelingen bestaan.

Buitendien zijn er nog verspreide leden, zoogenaamde „zwervers”. Door dezen worden de besprekingen schriftelijk gemaakt en bij de andere „zwervers” rond gezonden, zoodat er ook op deze wijze contact blijft bestaan. Natuurlijk is het ideaal, dat er op meerdere plaatsen afdelingen zullen komen.

Naar men wellicht weet beweert Ibsen, dat de sterkste man hij is, die alleen kan staan.

't Zij men 't hiermee eens is dan wel niet, ik geloof dat dit alleen-kunnen-staan zeker niet een specifiek vrouwelijke eigenschap is. In ieder geval is hij of zij, die meent het wel te kunnen, toch geroepen anderen met zijn gaven te dienen, een beginsel, dat ook in de J. V. O. tot uiting komt.

Wanneer er dus lezeressen zijn die meenen hiertoe in de termen te vallen, wekken we haar gaarne tot kennismaking op.

J. M. W.—W.

Men kan door middel van een advertentie in onzen tijd bijna alles bekomen, zelfs een vriendin. In plaatselijke bladen immers worden er telkens weer per advertentie vriendinnen gevraagd. Soms 't liefst met een fiets.

Nu ja, alles kan. Man en vrouw, die elkaar per advertentie gekregen hebben, kunnen wel eens heel goed bij elkaar passen en vriendinnen, die elkaar per advertentie vonden, kunnen wel eens één hart en één ziel worden.

Toch is er in die advertenties iets, dat me afstoot. Ik geloof, dat we er óók een modekwaal in hebben